

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Концепция за прилагане на социалната отговорност в дейността на НОИ

I. Въведение и определение за социална отговорност

Националният осигурителен институт е специализирана публична институция, която съгласно Кодекса за социално осигуряване (КСО) управлява държавното обществено осигуряване (ДОО) в Република България и гарантира правото на пенсии и обезщетения на гражданите. Институцията изплаща около 2,2 млн. пенсии месечно и над 5 млн. парични обезщетения и помощи годишно. Тя управлява Учителския пенсионен фонд и осъществява административното обслужване на фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“. НОИ е компетентната българска институция по прилагането на европейските регламенти в областта на координацията на социалноосигурителните системи и на редица двустранни спогодби за социална сигурност.

Настоящата концепция за прилагане на социалната отговорност в дейността на НОИ представлява израз на социалната ангажираност на института за създаване и укрепване на благоприятна среда за осъществяване и развитие на модели и добри практики в тази сфера. Тя е част от усилията за повишаване на организационната ефективност на института и възприемането на отговорен към обществото подход при реализацията на дейността. Концепцията е съобразена с мисията, визията и принципите залегнали в [Стратегията за развитие на НОИ за периода 2018 – 2021 г.](#), както и с основните принципи на социалната отговорност съобразно ИСО 26 000 (отчетност, прозрачност, етично поведение, зачитане интересите на заинтересованите страни, спазване на човешките права и т.н.)

Концепцията е документ, чрез който се представя визията и разбирането на НОИ за развитието на социалната отговорност в дейността на института, в контекста на нуждите и очакванията на заинтересованите страни и потребностите на клиентите, на ефективното използване на средства и ресурси, при повишаваща се резултатност в една непрекъснато променяща се икономическа и технологична среда.

Какво представлява социалната отговорност?

Социалната отговорност е концепция, при която компаниите/институциите интегрират на доброволна основа в дейността си активности по опазване на околната среда и различни социални инициативи, като потвърждават своята ангажираност към въпросните теми чрез включването им в своите организационни стратегии и чрез прилагането им във взаимодействието си със всички заинтересовани страни (партньори, клиенти и др.). Прилагайки етично и отговорно поведение към вътрешната и външната среда организацията допринася за подобряването на стандарта на живот и способства за по-адекватната реализация на обществено-икономическите взаимоотношения.

Понятието „социална отговорност“ в публичния сектор се свързва най-вече с ангажираността на една публична администрация по отношение на преките и косвени въздействия на нейните решения и дейности върху обществото и околната среда, постигнати чрез прилагането на едно прозрачно и етично поведение. В най-общ план тя:

- допринася за устойчивото развитие, здраве и благополучие на обществото;
- отчита безпристрастно очакванията и разбиранията на заинтересованите страни;

- съответства на приложимото законодателство и е съвместима с международните норми на поведение;
- е интегрирана навсякъде в администрацията и намира израз във всички нейни взаимоотношения със заинтересованите страни.

II. Необходимост от приемане на Концепция за прилагане на социална отговорност в НОИ

Следвайки своите мисия и визия, Националният осигурителен институт си поставя за цел да повиши организационната си ефективност и информационната сигурност, чрез разработването на политика за социална отговорност в института, прилагане на енергийно-ефективни технологии при управление на собствеността, разработването на единни за НОИ стандарти за административно обслужване и усъвършенстването на информационната и технологичната среда. Разработването на настоящата концепция, следва да допринесе за реализацията на тази стратегическа цел и за затвърждаване на социалната значимост и ключовото място на институцията в структурата на държавната администрация.

Добрите практики на социална отговорност в НОИ включват разнообразни инициативи, които имат за цел да надхвърлят регулаторната рамка, в която работи организацията. Те могат да са насочени както навътре към самата организация (енергийна ефективност, рециклиране, развитие на човешкия капитал и подобряване условията на труд, стимулиране на доброволчеството сред служителите и други), така и към обществото (прилагане на ефективни антикорупционни практики, нови решения за прозрачност и отчетност пред обществото, за равнопоставеност на граждани и служители, инициативи за подпомагане на хората в неравностойно положение, благотворителни и зелени кампании и други). Основен момент в прилагането на ефективната политика за социална отговорност е човешкият фактор от гледна точка на значимата роля, която той играе при постигането на доброто управление на процесите и формирането на положителна обществена нагласа към всяка една публична организация.

Осъзнавайки своята отговорност по отношение на влиянието, което оказва върху развитието на обществените процеси, НОИ поема по пътя на провеждането на социално отговорно организационно поведение, включващо няколко основни насоки на действие, но имащо за цел един единствен резултат - социалната отговорност като акт на поемане на задължения, надхвърлящи общите законови и обичайни изисквания, да постави взаимоотношенията на НОИ и заинтересованите страни на едно ново равнище, на което грижата за другия е част от организационната култура.

Каква е социалната отговорност на НОИ?

Като публична институция, управляваща държавното обществено осигуряване, Националният осигурителен институт е възприел принципите на социално отговорното поведение и работи в посока реализация на проекти и активности, които да подобряват екологичната, социалната и икономическата среда чрез инструментите на отговорното отношение към природа, хора и общество. Институцията доброволно е взела „присърце“ социалните и екологичните проблеми в съвременния свят и подхожда с внимание към тях в отношенията си със заинтересованите страни.

III. Ефективно прилагане на Концепцията за социална отговорност в дейността на НОИ

Концепцията за развитието на тази дейност в НОИ се основава на три основни направления за развитие на публичната визия на института, зад които стоят конкретни стъпки в посока изграждане на устойчиво разбиране за НОИ като държавна структура, работеща по обществено значим и отговорен начин. Всяко от тях съдържа в себе си по няколко насоки на дейността, които в зависимост от своята специфика, могат да намерят реализация чрез конкретни национални или регионални инициативи на институцията, чрез които на практика да се постигне търсената социална ангажираност и положително въздействие върху вътрешната и външната среда. Направленията и свързаните с тях насоки, чрез които НОИ ще прилага концепцията за социална отговорност в дейността си, са следните:

1. Отговорност към служителите на института

- Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
- Превенция от неправомерни действия и корупционни практики;
- Недискриминация и равни възможности;
- Мотивация, обучение и професионално развитие на служителите;
- Гарантиране на вътрешна среда, основана на психологическа сигурност, оценяване на различията, новаторство, време за рефлексия и др.;
- Изграждане на продуктивна организационна култура, основана на екипност и взаимопомощ.

2. Отговорност към обществото

- Повишаване на социалноосигурителната култура;
- Намаляване на административната тежест;
- Управление на партньорски взаимоотношения и обмен на добри практики с международни и национални институции;
- Улесняване достъпа за хора в неравностойно положение;
- Насърчаване на участието в доброволчески кампании и инициативи;
- Подкрепа на антикорупционни инициативи и политика на прозрачност.

3. Грижа към околната среда/екологични фактори

- Насърчаване развитието и разпространението на технологии, щадящи околната среда;
- Инициране и участие в инициативи в подкрепа на съхраняването и опазването на природните ресурси;
- Прилагане на модели на управление, гарантиращи енергийна ефективност;
- Насърчаване на участието в програми за възстановяване и опазване на околната среда.

IV. Организация за прилагане на Концепцията за социална отговорност в дейността на НОИ

Националният осигурителен институт създава необходимите условия за прилагането на тази Концепция в дейността си чрез:

- Приетите политики на института в съответната област на дейност;
- Създаване на Комисия за провеждане на политика за социална отговорност;

- Разработване на вътрешни правила за дейността на Комисията, уреждащи организацията, реда, функциите и дейността на постоянната комисия за провеждане на политика за социална отговорност в НОИ;

- Уведомяване на всички служители и други заинтересовани страни за приетата Концепция за социална отговорност в дейността на НОИ (чрез публикуването ѝ на официалната интернет страница и на вътрешния портал);

- Насърчаване и ангажиране на служителите на института при създаването на разнообразни инициативи, тяхното прилагане и извършването на мониторинг на социалната политика на института;

- Периодично оповестяване на предприетите инициативи и отчитане на постигнатите резултати;

- Редовно преразглеждане на Концепцията с цел нейното непрекъснато подобряване и адекватност към настъпилите промени в законодателството, вътрешните актове или при извършването на самооценка на дейностите в съответствие с концепцията и принципите на социалната отговорност.